

УЧИНЧИ БЎЛИМ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

46 Темир йўл транспорти ходимларининг интизоми тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида

«Темир йўл транспорти тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Қонунларнинг ҳаволаки нормаларини амалга оширишга қаратилган норматив-ҳуқуқий ва бошқа ҳужжатларни ишлаб чиқиш режаларини тасдиқлаш тўғрисида» 2013 йил 15 июлдаги ПҚ–2003-сон қарорини бажариш юзасидан Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

1. Темир йўл транспорти ходимларининг интизоми тўғрисидаги низом иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Б.И. Закиров зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикасининг
Бош вазири**

Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент ш.,
2014 йил 17 январь,
8-сон

Вазирлар Маҳкамасининг
2014 йил 17 январдаги 8-сон қарорига
ИЛОВА

Темир йўл транспорти ходимларининг интизоми тўғрисидаги НИЗОМ

I. Умумий қоидалар

1. Темир йўл транспорти Ўзбекистон Республикасининг транспорт тизимига киради ҳамда юридик ва жисмоний шахсларнинг темир йўлда ташишга бўлган эҳтиёжини ўз вақтида, тўлиқ ва сифатли қондиришни таъминлашга қаратилган.

Поездлар ҳаракати ва монёвр ишлари хавфсизлигини, ташиладиган юклар, багаж ва бошқа ишониб топширилган мол-мулкнинг сақланишини, шунингдек йўловчиларнинг ҳаёти ва соғлиғига хавф солувчи вазиятларнинг олдини олиш мақсадида темир йўл транспорти корхоналари, муассасалари ва ташкилотлари ходимларидан ишда уйғунлик, юксак уюшқоқлик ва меҳнат мажбуриятларини бениқсон бажариш талаб этилади.

Темир йўл транспортида интизомнинг бузилиши, одамларнинг ҳаёти ва соғлиғига, поездлар ҳаракати ва монёвр ишларининг хавфсизлигига, ташиладиган юклар, багаж ва бошқа ишониб топширилган мол-мулкнинг сақланишига хавф туғдиради, шунингдек шартнома мажбуриятлари бажарилмаслигига олиб келади.

2. Ушбу Низом «Темир йўл транспорти тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 18-моддасини бажариш юзасидан ишлаб чиқилган ва Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг талабларига асосланиб темир йўл транспорти ходимлари томонидан интизомга риоя қилишнинг алоҳида шартларини ва бундай шартлар бузилган тақдирда интизомий таъсир кўрсатиш чораларини белгилайди.

3. Ушбу Низом темир йўл транспорти корхоналари, муассасалари ва ташкилотларининг барча ходимларига (кейинги ўринларда ходимлар деб аталади) татбиқ этилади, темир йўл транспортида турар жой-коммунал хўжалиги ва маиший хизмат кўрсатиш, умумий овқатланиш ходимлари (вагон-ресторанлар ходимлари кўрсатиб ўтилган ходимлар тоифасига тегишли эмас), қишлоқ хўжалиги, тиббиёт-санитария ва таълим муассасалари, спорт ва болалар муассасалари, пансионатлар ва дам олиш уйлари ходимлари бундан мустасно.

4. Темир йўл транспорти ходимларининг интизоми улар томонидан амалдаги қонун ҳужжатларида белгиланган тартиб, қоидалар ва нормаларга қатъий риоя қилишдан, темир йўл транспорти корхоналари, муассасалари ва ташкилотлари раҳбарларининг (кейинги ўринларда раҳбарлар деб аталади) буйруқлари (фармойишлари) ва кўрсатмаларини, шунингдек меҳнат шартномаларида (контрактларда) назарда тутилган мажбуриятларни бажаришдан иборат.

5. Ходимлар қуйидагиларга мажбурдир:

а) поездлар ҳаракати ва монёвр ишлари хавфсизлигини, йўловчилар ва юклар ўз вақтида етказиб берилишини таъминлаш, поездлар ҳаракати жадвалларига риоя қилиш, ҳаракатланадиган таркибнинг бекор туриб қолишини қисқартириш;

б) темир йўл транспортининг техник воситаларини (локомотивлар, вагонлар, йўллар, сигнализация, алоқа воситалари, электр таъминоти ва бошқалар), шунингдек темир йўл транспортининг асбоб-ускунаси, материаллари ва объектларини эҳтиёт қилиш, ташиладиган юклар, багаж ва бошқа ишониб топширилган мол-мулкнинг сақланишини таъминлаш, уларнинг талон-торож қилиниши, йўқотилиши ва яроқсиз ҳолга келиб қолишининг олдини олиш ва барҳам бериш чораларини кўриш;

в) меҳнатни муҳофаза қилиш, техника хавфсизлиги, атроф табиий муҳитни муҳофаза қилиш қоидалари ва нормаларини бажариш;

г) йўловчилар тўғрисида ғамхўрлик қилиш, уларга хизмат кўрсатишнинг юксак маданиятини таъминлаш;

д) ушбу Низом талабларини билиш ва бажариш.

6. Раҳбарлар қуйидагиларга мажбурдир:

а) поездлар ҳаракати ва монёвр ишлари хавфсизлигини ташкил этиш масалаларига алоҳида эътибор берган ҳолда ўзига бўйсунувчилар ишини тўғри ташкил этиш, буйруқлар (фармойишлар) ва кўрсатмаларни аниқ бериш, уларнинг аниқ ва ўз вақтида бажаришни текшириш, меҳнат ва бошқаруving илмий ташкил этилиши жорий этилишини таъминлаш;

б) тежамкорлик режимига риоя қилинишини таъминлаш, молиявий интизомга риоя қилиш ва шартнома мажбуриятларини бажариш, моддий ресурслардан оқилона ва самарали фойдаланиш, ташиладиган юклар, багаж ва ишониб топширилган бошқа мол-мулкнинг сақланиши, уларнинг йўқотилиши, яроқсиз ҳолга келиши ва талон-торож қилинишига кўмаклашувчи сабаблар ва шарт-шароитларни аниқлаш ва бартараф этиш;

в) ходимлар орасида меҳнат интизомига ва технологик интизомга риоя этилишини таъминлаш, соғлом ва хавфсиз меҳнат шарт-шароитларини яратиш, одамларга, уларнинг эҳтиёжлари ва сўровларига сезгирлик билан муносабатда бўлиш, хизматда ўрناк кўрсатган ходимларни рағбатлантириш ва интизомни бузувчилардан қатъий талаб қилиш;

г) хизмат бурчини бажаришга виждонан муносабатда бўлиш намунасини кўрсатиш, шунингдек хизматда ва унинг ташқарисида муносиб хулқ-атворни намойиш қилиш;

д) ўзига бўйсунувчиларни ушбу Низом билан тилхат остида таништириш.

7. Темир йўл транспорти ходимлари меҳнат мажбуриятларини бажариш чоғида, башарти, улар учун махсус ишлаб чиқариш кийим-боши белгиланмаган бўлса, форма бўйича кийинишлари керак.

II. Рағбатлантириш

8. Ходимлар меҳнат мажбуриятлари намунали бажарилганлиги, иш сифати яхшиланганлиги, меҳнат унумдорлиги ошганлиги, новаторлик, ташаббус кўрсатганлик, ташиладиган юклар ва багажнинг сақланиши таъминланганлиги, ишониб топширилган бошқа мол-мулкка эҳтиёт билан муносабатда бўлганлиги, узоқ вақт ва нуқсонсиз ишлаганлиги учун рағбатлантириладилар.

9. Ходимлар учун рағбатлантиришларнинг қуйидаги турлари қўлланилади:

а) ташаккурнома эълон қилиш;

б) мукофот бериш;

в) қимматли совға билан тақдирлаш;

г) Фахрий ёрлик билан тақдирлаш;

д) эсдалик белгисини топширган ва пул мукофоти билан тақдирлаган ҳолда ишдаги муваффақиятлар учун касб бўйича энг яхши ходим унвонини ёки бошқа унвонларни бериш.

Ходимлар учун тармоқ битимларида, коллектив шартномаларда, ички меҳнат тартиби қоидаларида назарда тутилган бошқа рағбатлантиришлар ҳам қўлланилиши мумкин.

Ходимлар меҳнат соҳасидаги алоҳида хизматлари учун белгиланган тартибда Ўзбекистон Республикаси давлат мукофотларига тақдим этилади.

Рағбатлантиришнинг бир вақтнинг ўзида бир неча турлари қўлланилишига йўл қўйилади.

Иш ҳақи, мукофотлар, қўшимча тўловлар, устамалар ва меҳнат ҳақи тизимида назарда тутилган бошқа тўловлар рағбатлантириш турларига кирмайди.

10. Рағбатлантириш буйруқ билан эълон қилинади.

11. Интизомий жазо амал қилиб турган муддат мобайнида ходимга нисбатан рағбатлантириш чоралари қўлланилмайди.

III. Интизомий жавобгарлик

12. Ходимнинг меҳнат мажбуриятларини бажараётганда интизомни айбли бузиши интизомий ножўя хатти-ҳаракат ҳисобланади.

13. Интизомий жазони интизомий ножўя хатти-ҳаракатни содир этган ходимни ишга қабул қилиш ҳуқуқига эга бўлган раҳбар бериши мумкин.

Ҳар бир интизомий ножўя хатти-ҳаракат учун фақат битта интизомий жазо қўлланилиши мумкин.

14. Раҳбар интизомий жазо қўлланилгунга қадар йўл қўйилган қоида бузилишининг сабаблари ва мотивларини ҳар томонлама ва ҳолисона аниқлашга, ушбу қоида бузилишини содир этган ходимдан олдин ёзма тушунтириш талаб қилишга мажбурдир.

Ёзма тушунтириш бериш рад этилиши бевосита бошлиқ ҳамда тегишли корхона, муассаса ва ташкилотнинг икки ходими томонидан имзоланган далолатнома билан расмийлаштирилади ва айбдорни интизомий жавобгарликдан озод этмайди.

Интизомий жазо турини аниқлашда иш берувчи содир этилган ножўя хатти-ҳаракатнинг оғирлигини, у содир этилиши ҳолатларини, олдинги хатти-ҳаракатини ва ножўя ишни содир этган ходимнинг хулқ-атворини ҳисобга олиши зарур.

Интизомий жазони қўллашда раҳбар хизмат одоб-ахлоқи қоидаларига риоя қилиши ва интизомий ножўя хатти-ҳаракатни содир этган ходимнинг кадр-қиммати камситилишига йўл қўймаслиги керак.

15. Интизом бузилганлиги учун айбдор ходимга интизомий жазоларнинг қуйидаги турлари қўлланилади:

а) ҳайфсан;

б) ўртача ойлик иш ҳақининг ўттиз фоизидан ортиқ бўлмаган миқдорда жарима. Ички меҳнат тартиби қоидаларида ходимга ўртача ойлик иш ҳақининг эллик фоизидан ортиқ бўлмаган миқдорда жарима солиш ҳоллари ҳам назарда тутилиши мумкин.

в) меҳнат шартномасини бекор қилиш.

Меҳнат шартномасининг тўхтатилиши ходим томонидан ўз меҳнат мажбуриятлари мунтазам бузилиши ёки ходим томонидан ўз меҳнат мажбуриятлари бир марта қўпол равишда бузилиши учун қўлланилиши мумкин. Ходим томонидан меҳнат мажбуриятлари олдин бузилганлиги учун ходим интизомий ёки моддий жавобгарликка тортилган кундан бошлаб бир йил мобайнида содир этилган ўз меҳнат мажбуриятларини такроран бузиш мунтазам бузиш деб ҳисобланади. Ходимнинг поездлар ҳаракати, монёвр ишлари хавфсизлигига, одамларнинг ҳаёти ва соғлиғига хавф солувчи ёки юклар, багаж ва унга ишониб топширилган мол-мулкнинг сақланиши таъминланмаслигига олиб келган хатти-ҳаракати меҳнат мажбуриятларини бир марта қўпол равишда бузиш ҳисобланади.

Алкоголли ичимликдан, гиёҳвандлик ёки токсик модда таъсиридан мастлик ҳолатида ишга келган ходим шу куни (сменада) ишга қўйилмайди. Ходимни асосиз равишда ишдан четлатиш амалдаги қонун ҳужжатларига мувофиқ айбдор мансабдор шахсни жавобгарликка тортишга олиб келади.

16. Ходим томонидан ўз меҳнат мажбуриятлари бир марта қўпол равишда бузилишлари рўйхати тегишли корхона, муассаса ва ташкилотнинг Ички меҳнат тартиби қоидаларида назарда тутилган.

Поездлар ҳаракати, монёвр ишлари хавфсизлигига, одамларнинг ҳаёти ва соғлиғига хавф туғдирган ёки юклар, багаж ва ишониб топширилган мол-мулк сақланиши таъминланмаслигига олиб келган интизомнинг бир марталик қўпол равишда бузилишлари рўйхати, шунингдек меҳнат шартномаси касаба уюшмаси қўмитаси билан келишилмасдан тўхтатиладиган ходимлар тоифаси касаба уюшмаси ташкилоти билан келишган ҳолда тегишли корхона, муассаса ва ташкилотнинг раҳбари томонидан тасдиқланади.

Раҳбарнинг меҳнат мажбуриятлари мунтазам равишда ёки бир марта қўпол равишда бузилганлиги учун ходим билан тузилган меҳнат шартномасини тўхтатишга розилик бериш тўғрисидаги тақдимномасини касаба уюшмаси қўмитаси ўн кун муддатда кўриб чиқади ва қабул қилинган қарор тўғрисида ёзма шаклда маълум қилади.

17. Интизомий жазо ножўя хатти-ҳаракат аниқланган кундан бошлаб бир ойдан кечикмай берилади, бунга ходимнинг касаллиги ёки таътилда бўлиш вақти, шунингдек комиссия текширган вақт ва у ёки бу ножўя хатти-ҳаракатда айбдор шахслар доирасини аниқлаш вақти бунга кирмайди.

Барча ҳолларда интизомий жазо олти ойдан кечикмай берилиши керак, молия-ҳўжалик фаолиятини тафтиш қилиш натижалари бўйича эса — ножўя хатти-ҳаракат содир этилган кундан бошлаб икки йилдан кечикмай бе-

рилиши керак. Жиноят тартибида ишни кўриб чиқиш вақти ушбу муддатга киритилмайди.

Интизомий жазонинг амал қилиш муддати у қўлланилган кундан бошлаб бир йилдан ортиқ бўлмаслиги керак. Агар ушбу муддат мобайнида ходим янги интизомий жазога дучор қилинмаса, у ҳолда у интизомий жазо олмаган деб ҳисобланади. Интизомий жазони қўллаган раҳбар интизомий жазо амал қилиш муддати тамом бўлгунга қадар уни ўз ташаббуси билан, меҳнат жамоасининг илтимосномасига кўра ёки айбдор ходимнинг мурожаати муносабати билан бекор қилиши мумкин.

18. Интизомий жазони қўллаш тўғрисидаги буйруқ (фармойиш) ходимга тилхат остида эълон қилинади. Ходим имзолашни рад этган тақдирда тегишли корхона, муассаса ва ташкилотнинг уч ходимининг имзоси билан далолатнома тузилади.

19. Ходимни интизомий жавобгарликка тортиш тартибининг бузилиши буйруқ (фармойиш)нинг бекор қилиниши ёки ўзгартирилишига олиб келади.

20. Интизомий жазонинг қўлланилиши интизомий нојўя хатти-ҳаракатни содир этган ходимни амалдаги қонун ҳужжатларида назарда тутилган бошқа жавобгарликдан озод қилмайди.

21. Интизомий жазо устидан якка тартибдаги меҳнат низоларини кўриб чиқиш учун белгиланган тартибда шикоят қилиш мумкин. Интизомий жазолар масалалари бўйича ходимларнинг меҳнат низолари Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонун ҳужжатларига мувофиқ меҳнат низолари бўйича комиссиялар ва судлар томонидан кўриб чиқилади.

Ходим меҳнат низоси ҳал этилиши учун, ўз танловига кўра, меҳнат низолари бўйича комиссияга ёки бевосита судга мурожаат қилишга ҳақлидир.

Интизомий жазо қўлланилиши тўғрисидаги буйруқ (фармойиш) устидан шикоят қилиш интизомий жазонинг ижро этилишини тўхтатмайди.